

Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU3

Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i polislagen, lagen om kvalificerade skyddsidentiteter och patientsäkerhetslagen.

Förslagen innebär följande:

- Polismän ska i samband med att förhör hålls i Polismyndighetens eller Säkerhetspolisens lokaler få kroppsvisitera förhörspersonen i syfte att söka efter vapen och andra farliga föremål.
- Ett beslut om kvalificerad skyddsidentitet ska även kunna avse en annan anställd vid Polismyndigheten än en polisman.
- Skyldigheten för hälso- och sjukvårdspersonal att lämna ut uppgifter om en enskild ska utvidgas till att gälla allt personskyddsarbete som Säkerhetspolisen ansvarar för.

Lagändringarna föreslås träda ikraft den 1 januari 2020.

Utskottet föreslår även ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden. Enligt utskottet bör regeringen ge en lämplig myndighet i uppdrag att ta fram ett underlag som allsidigt belyser polisens utsatthet för brott och därefter återkomma med förslag på åtgärder för att göra arbetsmiljön säkrare för poliser i yttre tjänst. I denna del finns en reservation (S, MP).

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden.

I betänkandet finns totalt tre reservationer (S, M, SD, KD, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:186 Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda.
Fem yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden.....	5
Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda	5
Reservationer	12
1. Ytterligare åtgärder för att göra polisens arbetsmiljö säkrare, punkt 2 (S, MP)	12
2. Utökning av visitationsrätten till fler myndigheter och platser, punkt 3 (M, KD)	12
3. Tvångsmedelsanvändning vid förhör, punkt 4 (SD, KD)	13
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	14
Propositionen	14
Följdmotionerna	14
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i polislagen (1984:387),
2. lag om ändring i lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter,
3. lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:186 punkterna 1–3.

2. Ytterligare åtgärder för att göra polisens arbetsmiljö säkrare

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om ytterligare åtgärder för att göra polisens arbetsmiljö säkrare och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:31 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Reservation 1 (S, MP)

3. Utökning av visitationsrätten till fler myndigheter och platser

Riksdagen avslår motion

2020/21:355 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1 och 2.

Reservation 2 (M, KD)

4. Tvångsmedelsanvändning vid förhör

Riksdagen avslår motion

2020/21:355 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3.

Reservation 3 (SD, KD)

Stockholm den 12 november 2020

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Johan Förssell (M), Petter Löberg (S), Louise Meijer (M), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Johan Hedin (C), Linda Westerlund Snecker (V), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Johan Pehrson (L), Bo Broman (SD), Ingemar Kihlström (KD) och Johanna Öfverbeck (MP).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2019/20:186 Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda. I propositionen föreslås ökade möjligheter för polismän att kroppsvisitera personer i samband med förhör, att beslut om kvalificerad skyddsidentitet ska kunna avse andra anställda vid Polismyndigheten än polismän samt att hälso- och sjukvårdspersonals skyldigheter att lämna ut uppgifter om enskilda till Säkerhetspolisen ska utvidgas.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Två motioner har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i polislagen, lagen om kvalificerade skyddsidentiteter och patientsäkerhetslagen. Syftet med förslagen är bl.a. att förstärka medarbetarskyddet för polisanställda.

Riksdagen gör vidare ett tillkännagivande till regeringen om att ge en lämplig myndighet i uppdrag att ta fram ett underlag som allsidigt belyser polisens utsatthet för brott och därefter återkomma med förslag på åtgärder för att göra arbetsmiljön säkrare för poliser i yttre tjänst.

Riksdagen avslår motionsyrkandena om utökning av visitationsrätten till fler myndigheter och platser samt om tvångsmedelsanvändning vid förhör.

Jämför reservation 1 (S, MP), 2 (M, KD) och 3 (SD, KD).

Gällande rätt

Polisens befogenheter att kroppsvisitera personer

Med kroppsvisitation avses enligt 28 kap. 11 § rättegångsbalken en undersökning av kläder och annat som någon bär på sig samt av väskor, paket och andra föremål som någon har med sig. Om det finns anledning att anta att ett brott har begåtts på vilket fängelse kan följa, får kroppsvisitation göras på den som skäligen kan misstänkas för brottet. Syftet ska då vara att söka efter föremål som kan tas i beslag eller i förvar eller annars för att utröna omständigheter som kan vara av betydelse för utredning om brottet eller om förverkande av utbyte av brottslig verksamhet enligt 36 kap. 1 b § brottsbalken. Någon annan än den som skäligen kan misstänkas för brottet får kroppsvisiteras, bara om det finns synnerlig anledning att anta att det därigenom kommer att anträffas sådana föremål.

Av 19 § första stycket polislagen (1984:387) följer att en polisman som griper eller på annat sätt omhändertar eller avlägsnar någon i anslutning till ingripandet får kroppsvisitera honom eller henne i den utsträckning som är nödvändig av säkerhetsskäl för att ta hand om vapen eller andra farliga föremål eller för att fastställa personens identitet. Av andra stycket samma bestämmelse framgår att en polisman också får kroppsvisitera en person i den utsträckning det behövs för att söka efter vapen eller andra farliga föremål som är ägnade att användas vid brott mot liv eller hälsa, om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att ett sådant föremål kan förklaras förverkat

enligt 36 kap. 3 § brottsbalken. Kroppsvisitation får vidare även göras för att söka efter föremål som är ägnade att användas som hjälpmedel vid brott som innefattar skada på egendom, om det finns särskild anledning att anta att personen bär ett sådant föremål med sig och det med hänsyn till omständigheterna kan antas att föremålet kan förklaras förverkat enligt 36 kap. 3 § brottsbalken.

Det finns slutligen även en möjlighet för polisen att kroppsvisitera besökande till sådana polislokaler som utgör skyddsobjekt enligt skyddslagen (2010:305).

Kvalificerade skyddsidentiteter

Med kvalificerad skyddsidentitet avses enligt 1 § lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter en särskilt beslutad skyddsidentitet som består av andra personuppgifter än de verkliga och som har förts in i statliga register eller i handlingar som har utfärdats av statliga myndigheter.

En kvalificerad skyddsidentitet får enligt 2 § samma lag under vissa förutsättningar avse en polisman, en annan tjänsteman som är anställd vid Säkerhetspolisen eller en tjänsteman som är anställd vid Försvarsmakten. Ett beslut om kvalificerad skyddsidentitet kan inte avse andra anställda vid Polismyndigheten än polismän.

Skyldigheten att lämna ut uppgifter om enskilda till Säkerhetspolisen

Säkerhetspolisen ansvarar enligt 4 § förordningen (2014:1103) med instruktion för Säkerhetspolisen för personskyddet för statschefen, tronföljaren, talmannen, riksdagsledamöterna, statsministern, statsråden, statssekreterarna och kabinetssekreteraren. Utöver den centrala statsledningen får Säkerhetspolisen i ett enskilt fall besluta om personskydd samt ansvarar för sådant personskydd och annat säkerhetsarbete som har samband med statsbesök och liknande händelser.

Uppgifter inom såväl den offentliga som den privata hälso- och sjukvården om enskilda patienters hälsotillstånd och personliga förhållanden får, med hänsyn till bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och patientsäkerhetslagen (2010:659), som utgångspunkt inte lämnas ut. Av 6 kap. 15 § patientsäkerhetslagen följer dock att hälso- och sjukvårdspersonal är skyldig att lämna ut uppgifter om enskilda patienters hälsotillstånd och personliga förhållanden som i ett enskilt fall begärs av Säkerhetspolisen och som behövs i verksamheten för personskydd för riksdagens ledamöter, statschefen och övriga medlemmar av kungahuset, statsråd, statssekreterare och kabinetssekreterare. Det är dock inte möjligt för Säkerhetspolisen att begära in sådana uppgifter i verksamhet som avser personskydd i samband med statsbesök och liknande händelser eller när det beslutats om personskydd i ett enskilt fall för andra än övriga medlemmar av kungafamiljen.

Propositionen

Utvidgade befogenheter att kroppsvisitera personer

Polisens befogenheter att genomföra kroppsvisitation i samband med förhör är, som framgått ovan, begränsade när det varken finns en konkret brottsmisstanke eller personen är föremål för ett frihetsberövande. Regeringen framhåller att 19 § andra stycket polislagen, som ger viss möjlighet att i förebyggande syfte utföra kroppsvisitationer, avser situationer där risken för brott typiskt sett framstår som stor och att ett förhör i polisens lokaler sällan torde utgöra en sådan situation.

Enligt regeringen förekommer personer med anknytning till kriminella grupperingar frekvent som förhörspersoner i Polismyndighetens lokaler. Eftersom förhørsledaren under ett polisförhör ofta befinner sig ensam tillsammans med förhörspersonen och eventuellt ett rättsligt biträde är situationen utsatt om förhörspersonen skulle tillgripa våld. Regeringen framhåller att trygghet hos förhørsledare och andra personer som yrkesmässigt medverkar vid förhör, t.ex. advokater och tolkar, är väsentlig för att kunna upprätthålla en hög kvalitet på förhören.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att det ska införas en bestämmelse i polislagen som ger polismän en utökad rätt att kroppsvisitera förhörspersoner i samband med förhör i Polismyndighetens och Säkerhetspolisens lokaler. I detta sammanhang konstateras vidare att Blåljusutredningen inte har undersökt behovet av och förutsättningarna för kroppsvisitation vid andra situationer än vid förhör som äger rum i polisens lokaler. Det saknas därför beredningsunderlag för att utvidga möjligheterna till kroppsvisitation vid andra myndigheter och på andra platser. Dessa frågor får således vid behov ses över i ett annat sammanhang.

Möjligheten till kroppsvisitation föreslås omfatta samtliga förhörs-situationer i nämnda lokaler oavsett av vilket skäl förhörspersonen inställt sig till förhöret. Kroppsvisitation ska dock endast få utföras när det är nödvändigt av säkerhetsskäl för att söka efter vapen och andra farliga föremål. En bedömning av om åtgärden är nödvändig ska grunda sig på omständigheterna i det enskilda fallet, t.ex. tidigare brottslighet eller aggressivt uppträdande.

Enligt regeringen ger bl.a. bestämmelsen i 23 kap. 6 § rättegångsbalken uttryck för att det är en medborgerlig plikt att underkasta sig förhör och för att var och en har en skyldighet att stå till förfogande och delta i förhör. Av 10 § första stycket 4 polislagen följer vidare att en polisman, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, får använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd, om polismannen med laga stöd ska verkställa eller biträda vid kroppsvisitation. Enligt bestämmelsens andra stycke begränsas befogenheten till våldsanvändning till de fall där polismannen möts av motstånd. Den föreslagna bestämmelsen ger alltså sett till sin ordalydelse stöd för att ytterst genomföra åtgärden med våld, på samma sätt som vid t.ex. en kroppsvisitation enligt 19 § andra stycket polislagen. Den sistnämnda regleringen har i likhet med den nu föreslagna bl.a. som syfte att

möjliggöra för polisen att leta efter vapen eller andra farliga föremål, utan att det är fråga om ett frihetsberövande eller finns en konkret brottsmisstanke. Regeringen anser att det saknas anledning att se annorlunda på saken när det gäller vilken möjlighet till våldsanvändning som bör finnas för att genomföra en kroppsvisitation i syfte att upprätthålla säkerheten vid ett förhör. En polisman bör alltså ytterst kunna genomdriva en åtgärd med stöd av den föreslagna bestämmelsen med våld.

Beslut om kvalificerad skyddsidentitet för andra än polismän

Regeringen konstaterar att det, på motsvarande sätt som för Säkerhetspolisen, finns ett behov för Polismyndigheten att kunna använda personal med annan erfarenhet än polisär i verksamheter där behovet av skydd för personalen är stort. Det är därför inte ändamålsenligt att beslut om kvalificerad skyddsidentitet för anställda vid Polismyndigheten endast kan fattas i fråga om den som är polisman. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att ett beslut om kvalificerad skyddsidentitet även ska få avse andra anställda vid Polismyndigheten än polismän.

Utvidgad uppgiftsskyldighet för hälso- och sjukvårdspersonal

Regeringen föreslår att skyldigheten för hälso- och sjukvårdspersonal att lämna ut uppgifter om enskilda till Säkerhetspolisen ska utvidgas till att gälla allt personskydd som Säkerhetspolisen ansvarar för. Skyldigheten ska således även omfatta uppgifter av betydelse för verksamheten för personskydd i samband med statsbesök och liknande händelser samt efter ett beslut om personskydd i ett enskilt fall.

Ikraftträdande

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2021.

Regeringens redovisning av tillkännagivanden

I propositionen redovisar regeringen två tillkännagivanden som riksdagen gjort om ökad säkerhet på sjukhus (bet. 2017/18:JuU13 punkt 18, rskr. 2017/18:254 och bet. 2019/20:JuU8 punkt 13, rskr. 2019/20:43). Regeringen anser att tillkännagivandena är slutbehandlade genom de kommittédirektiv som regeringen beslutade om den 14 maj 2020. Regeringen gav då en särskild utredare i uppdrag att, med beaktande av bl.a. de nämnda tillkännagivandena, ta ställning till vilka samhällsnyttiga funktioner som är i behov av ett förstärkt straffrättsligt skydd, analysera och ta ställning till hur ett förstärkt straffrättsligt skydd för dessa samhällsnyttiga funktioner bör utformas och i det sammanhanget särskilt överväga om det finns anledning att införa nya brott eller om ett förstärkt straffrättsligt skydd lämpligen kan tillgodoses t.ex. genom en utvidgning av kategorierna med utökat skydd enligt 17 kap. 5 §

brottsbalken, eller på något annat sätt, och vid behov lämna nödvändiga författningsförslag. Uppdraget ska redovisas senast den 12 november 2021.

Motionerna

Polisers arbetsmiljö

Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) föreslår i kommittémotion 2020/21:31 yrkande 1 att regeringen ger en lämplig myndighet i uppdrag att ta fram ett underlag som allsidigt belyser polisens utsatthet för brott i tjänsteutövningen och hur sådan brottslighet påverkar enskilda poliser. Ett sådant underlag kan sedan enligt motionärerna ligga till grund för åtgärder som syftar till en säkrare arbetsmiljö för poliser. I yrkande 2 begärs att regeringen ska återkomma med förslag på åtgärder för att göra arbetsmiljön säkrare för poliser i yttre tjänst.

Utökad visitationsrätt för polisen

I kommittémotion 2020/21:355 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 anförs att visitationsrätten bör utökas till fler myndigheter för att det ska finnas ett fullgott medarbetarskydd för alla anställda inom rättsvårdande myndigheter. I yrkande 2 begärs att visitationsrätten även ska utökas till fler platser där förhör kan hållas. Om en visitation inte kan genomföras innan ett förhör hålls i exempelvis en polisbil kvarstår enligt motionärerna de risker som motiverat lagändringen. I yrkande 3 föreslås att det ska gå att visitera en förhörsperson med tvång.

Pågående arbete

I Blåljusutredningens betänkande Vissa polisfrågor – säkerhet vid förhör samt kränkingsersättning (SOU 2018:75), som ligger till grund för propositionen, föreslår utredningen att en myndighet ges i uppdrag att ta fram ett underlag som allsidigt belyser polismäns utsatthet för brott i tjänsteutövningen och hur sådan brottslighet påverkar den enskilda polisman som har drabbats. Förslaget lämnas i samband med utredningens försök att hitta vägar för att åstadkomma en utvidgning av polismäns och andra utsatta yrkesgruppers rätt till ersättning för allvarlig kränkning genom brott. Ett sådant underlag skulle enligt utredningen underlätta oavsett vilka förändringar av polismäns rätt till ersättning som kan aktualiseras i framtiden.

Regeringen gav därefter i december 2019 en särskild utredare i uppdrag att bl.a. begära in ett sådant underlag som Blåljusutredningen föreslagit samt föreslå de författningsändringar och andra åtgärder som bedöms som nödvändiga eller lämpliga (Ju 2019:16). Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2021.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat yrkanden om polisens arbetsmiljö, senast våren 2020 (bet. 2019/20:JuU25 s. 57 f.). Utskottet konstaterade då att regeringen i augusti 2017 gav Polismyndigheten i uppdrag att skapa förutsättningar för ytterligare förbättringar av arbetsmiljön samt fler karriärvägar för polisanställda (Ju2017/06645/PO). Uppdraget slutredovisades hösten 2018 genom rapporten Förbättrad arbetsmiljö och fler karriärvägar för polisanställda. Vidare redovisade Polismyndigheten i sin årsredovisning för 2019 att 50 miljoner kronor avsatts årligen för perioden 2018–2020 för fortsatt intensifiering och ambitionshöjning av arbetsmiljöarbetet.

Utskottet noterade att frågan om polisens arbetsmiljö var uppmärksammas och att Polismyndigheten aktivt arbetade med dessa frågor. Det saknades därför anledning för riksdagen att göra något sådant tillkännagivande som efterfrågades. Motionen avstyrktes därmed.

Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2019/20:256 och 257).

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser allvarligt på den ökade hotbilden mot polisanställda och risken för att vapen eller andra farliga föremål genom utnyttjande av förhörsituationen förs med in i polisens lokaler. Utskottet delar därför regeringens uppfattning att det finns ett behov av att kunna kroppsvisitera förhörs personer för att upprätthålla såväl tryggheten som säkerheten vid förhör. Det har inte framställts några invändningar mot förslaget om att utöka polisens befogenheter att kroppsvisitera personer. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

Regeringens förslag till ändring i lagen om kvalificerade skyddsidentiteter och patientsäkerhetslagen har inte heller lett till några motionsyrkanden eller andra invändningar under utskottsbehandlingen. Utskottet anser att regeringens lagförslag är ändamålsenligt utformade och att de bör antas.

Enligt utskottet finns det däremot anledning att ytterligare uppmärksamma polisens utsatthet för brott. Särskilt poliser i yttre tjänst löper stor risk att utsättas för hot och våld såväl under ingripanden som efteråt i hämnsyfte, och det finns ett behov av att ta ett helhetsgrepp kring denna problematik. Blåljusutredningen föreslog i sitt slutbetänkande att en myndighet skulle få i uppdrag att ta fram ett underlag som allsidigt belyser polismäns utsatthet för brott i tjänsteutövningen och hur sådan brottslighet påverkar enskilda polismän. Regeringen gav därefter också en särskild utredare i uppdrag att begära in ett sådant underlag. Enligt utskottet bör den information som utredaren begär in inte bara kunna användas i samband med frågan om rätt till ersättning för allvarlig kränkning genom brott utan även ge ett underlag för vilka åtgärder som kan vidtas för att förbättra polisens yttre arbetsmiljö. Utskottet anser därför, i likhet med motionärerna, att regeringen bör ge en lämplig myndighet i uppdrag att ta fram ett underlag för detta syfte. Regeringen bör därefter återkomma med förslag på åtgärder som gör arbetsmiljön säkrare för poliser i

yttre tjänst. Utskottet föreslår att riksdagen tillkännager detta för regeringen. Utskottet tillstyrker därmed motion 2020/21:31 (V) yrkandena 1 och 2.

Vad gäller frågan om att utöka visitationsrätten till fler myndigheter och platser framgår det av propositionen att Blåljusutredningen inte har undersökt behovet av och förutsättningarna för kroppsvisitation vid andra situationer än vid förhör som äger rum i polisens lokaler. Det saknas därför beredningsunderlag för att utvidga möjligheterna till kroppsvisitation vid andra myndigheter och på andra platser. Enligt regeringen får dessa frågor ses över i ett annat sammanhang. Utskottet konstaterar att frågan således är uppmärksamrad och finner inte anledning för riksdagen att nu ta några sådana initiativ som motionärerna efterfrågar. Utskottet avstyrker därmed motion 2020/21:355 (KD) yrkandena 1 och 2.

När det gäller möjligheten att genomföra förhör med tvång anser utskottet att de befintliga bestämmelserna om polisens möjligheter till tvångsmedelsanvändning vid förhör är tillräckliga och finner därför inte skäl att vidta någon åtgärd med anledning av motionsyrkandet. Utskottet avstyrker därmed motion 2020/21:355 (KD) yrkande 3.

Slutligen har utskottet inget att invända mot regeringens redovisning av tillkännagivandena om ökad säkerhet på sjukhus.

Reservationer

1. Ytterligare åtgärder för att göra polisens arbetsmiljö säkrare, punkt 2 (S, MP)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S) och Johanna Öfverbeck (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion

2020/21:31 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Som framgår är frågan om polisens arbetsmiljö redan tidigare uppmärksammat och Polismyndigheten arbetar aktivt med dessa frågor. Dessutom bereds Blåljusutredningens slutbetänkande såvitt avser bl.a. förslaget om att ge en myndighet i uppdrag att ta fram ett underlag som allsidigt belyser polismäns utsatt för brott i tjänsteutövningen. Det saknas enligt vår mening därför anledning för riksdagen att göra några sådana tillkännagivanden som motionären efterfrågar.

2. Utökning av visitationsrätten till fler myndigheter och platser, punkt 3 (M, KD)

av Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Louise Meijer (M), Ellen Juntti (M) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2020/21:355 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Vi anser att regeringens förslag till ändring i polislagen är otillräcklig. Tryggheten för myndighetsanställda är av yttersta vikt och hot och våld ökar. Rätten att kroppsvisitera förhörspersoner behöver utökas till betydligt fler

myndigheter om ett fullgott medarbetarskydd ska finnas för alla anställda inom rättsvårdande myndigheter. Det behöver vara möjligt att kroppsvisitera personer i andra lokaler än Polismyndighetens eller Säkerhetspolisens och visitationen behöver kunna utföras även av andra än polismän. Detta är av särskild vikt för att det myndighetsgemensamma arbetet mot brott ska fungera. Den föreslagna regleringen kan dessutom hindra en polisman från att genomföra förhör i så nära anslutning till brottet som möjligt. Om en visitation inte kan genomföras innan förhöret hålls i t.ex. en polisbil kvarstår de risker som motiverat lagändringen från första början.

3. Tvångsmedelsanvändning vid förhör, punkt 4 (SD, KD)

av Andreas Carlson (KD), Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD), Bo Broman (SD) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:355 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser att det ska gå att med tvång visitera en förhörsperson. Kristdemokraterna föreslog riksdagsåret 2019/20 en ny lagstiftning, hindrande av rättvisa, som syftar till att komma åt den som saboterar polisutredningar på olika sätt. Att inställa sig till förhör, men vägra låta sig visiteras, bör också kunna falla inom ramen för en sådan lagstiftning. Regeringen bör vidta åtgärder som tillgodoser det anförda.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:186 Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i polislagen (1984:387).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).

Följdmotionerna

2020/21:31 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge en lämplig myndighet i uppdrag att ta fram ett underlag som allsidigt belyser polisens utsatthet för brott i tjänsteutövningen och hur en sådan brottslighet påverkar enskilda poliser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på åtgärder i syfte att göra arbetsmiljön säkrare för poliser i yttre tjänst och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:355 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka visitationsrätten till fler myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka visitationsrätten till fler platser där förhör kan hållas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska gå att visitera en förhörsperson med tvång och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i polislagen
(1984:387)

Härigenom föreskrivs att det i polislagen (1984:387) ska införas en ny paragraf, 19 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 a §

En polisman får i samband med ett förhör som hålls i Polismyndighetens eller Säkerhetspolisens lokaler kroppsvisitera förhörspersonen, om det är nödvändigt av säkerhetsskäl för att söka efter vapen eller andra farliga föremål.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Ett beslut om kvalificerad skyddsidentitet får endast avse

1. en polisman med uppgift att delta i spanings- eller utredningsverksamhet som gäller allvarlig brottslighet eller verksamhet för att förebygga sådan brottslighet,

1. en polisman *eller en annan anställd vid Polismyndigheten eller Säkerhetspolisen* med uppgift att delta i spanings- eller utredningsverksamhet som gäller allvarlig brottslighet eller verksamhet för att förebygga sådan brottslighet, *eller*

2. *en annan tjänsteman som är anställd vid Säkerhetspolisen med uppgift att delta i verksamhet som avses i 1, eller*

3. *en tjänsteman som är anställd vid Försvarmakten med uppgift att, i verksamhet enligt lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet, delta i sådant inhämtande av underrättelser som sker med särskilda metoder.*

2. en anställd vid Försvarmakten med uppgift att, i verksamhet enligt lagen (2000:130) om försvarsunderrättelseverksamhet, delta i sådant inhämtande av underrättelser som sker med särskilda metoder.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

3 Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 15 § patientsäkerhetslagen (2010:659) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

15 §¹

Utöver vad som annars följer av lag eller förordning är hälso- och sjukvårdspersonalen skyldig att lämna ut sådana uppgifter som

1. gäller huruvida någon vistas på en sjukvårdsinrättning om uppgifterna i ett särskilt fall begärs av en domstol, en åklagarmyndighet, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Kronofogdemyndigheten eller Skatteverket,

2. behövs i verksamhet för personskydd för riksdagens ledamöter, statschefen och övriga medlemmar av kungahuset, statsråd, statssekreterare och kabinettssekreterare, om uppgifterna i ett enskilt fall begärs av Säkerhetspolisen,

2. begärs av Säkerhetspolisen i ett enskilt fall och behövs i myndighetens verksamhet för personskydd för

a) statschefen, tronföljaren, en annan medlem av kungahuset, en talman, en riksdagsledamot, statsministern, ett statsråd, en statssekreterare eller kabinettssekreteraren,

b) en person vars personskydd Säkerhetspolisen ansvarar för i samband med statsbesök och liknande händelser, eller

c) en person som Säkerhetspolisen i ett enskilt fall har beslutat om personskydd för,

3. behövs för en rättsmedicinsk undersökning,

4. Socialstyrelsens råd för vissa rättsliga, sociala och medicinska frågor behöver för sin verksamhet,

5. behövs för prövning av ett ärende om att avskilja en studerande från högskoleutbildning eller polisprogrammet, eller

6. behövs för prövning av någons lämplighet att ha körkort, traktorkort eller taxiförarlegitimation enligt taxitrafiklagen (2012:211).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

¹ Senaste lydelse 2014:768.